
165

Besluit van 16 juni 2025 tot wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit, het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet en de Omgevingsregeling vanwege het vervallen van hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling (technische omzetting AERIUS Register) [KetenID WGK26034]

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 7 februari 2025, nr. WJZ / 96567825;

Gelet op de artikelen 2.24, eerste lid, 5.18, eerste lid, 16.139, tweede lid, onder c, en 23.6b van de Omgevingswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 23 april 2025, nr. W11.25.00029/IV);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 6 juni 2025, nr. WJZ / 98560252;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I (BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING)

Het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 8.74d wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8.74e (beoordelingsregel bij gebruikmaking AERIUS Register)

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een Natura 2000-activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied, kan de omgevingsvergunning worden verleend met gebruikmaking van daarvoor beschikbare stikstofdepositieruimte die is geregistreerd in het register, bedoeld in artikel 10.25.

B

Aan het opschrift van afdeling 10.2 wordt toegevoegd «en registratie van stikstofdepositieruimte».

C

Na het opschrift van afdeling 10.2 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

§ 10.2.1 Passende beoordeling

D

Aan afdeling 10.2 wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 10.2.2 AERIUS Register

Artikel 10.25 (AERIUS Register)

1. Er is een register stikstofdepositieruimte, met de naam AERIUS Register.
2. Het register wordt beheerd door Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.
3. Het register bevat gegevens over stikstofdepositieruimte als bedoeld in artikel 2.46 van de wet, verkregen door de bij ministeriële regeling aangewezen maatregelen of categorieën van maatregelen die leiden tot het verminderen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.
4. Het register bevat compartimenten voor de bestemming van stikstofdepositieruimte voor de bij ministeriële regeling aangewezen categorieën van projecten. Binnen elk compartiment kan nader onderscheid worden gemaakt.

Artikel 10.26 (afroaming van stikstofdepositieruimte bij opname in AERIUS Register)

Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur of het bij ministeriële regeling aangewezen bestuursorgaan neemt in AERIUS Register ten hoogste het bij die regeling vastgestelde percentage van de vermindering van stikstofdepositie door een maatregel als bedoeld in artikel 10.25, derde lid, op.

Artikel 10.27 (reservering van stikstofdepositieruimte)

1. Het bevoegd gezag voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit als bedoeld in artikel 8.74e reserveert stikstofdepositieruimte in AERIUS Register in de volgorde waarin de aanvragen voor de omgevingsvergunning zijn ontvangen.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen gedeputeerde staten op aanvraag van het college van burgemeester en wethouders in de betrokken gemeente stikstofdepositieruimte reserveren voor een cluster van ruimtelijk samenhangende woningbouwprojecten.
3. Stikstofdepositieruimte kan, nadat zij weer beschikbaar is gekomen, alleen nogmaals worden gereserveerd met toepassing van de bij ministeriële regeling gestelde regels.

Artikel 10.28 (toedeling van stikstofdepositieruimte)

1. Het bevoegd gezag voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit als bedoeld in artikel 8.74e, voor een projectbesluit of voor een kavelbesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet windenergie op zee deelt de stikstofdepositieruimte voor een project toe in die vergunning of dat besluit.

2. De stikstofdepositieruimte wordt alleen toegedeeld voor zover zij eerder is gereserveerd als bedoeld in artikel 10.27 en niet meer bedraagt dan de in AERIUS Register beschikbare stikstofdepositieruimte.

3. Stikstofdepositieruimte wordt voor onbepaalde tijd toegedeeld en kan, nadat zij weer beschikbaar is gekomen, alleen nogmaals worden toegedeeld met toepassing van de bij ministeriële regeling gestelde regels.

4. De stikstofdepositieruimte voor een hectare van een voor stikstof gevoelige habitat die wordt toegedeeld, is niet groter dan de hoogste stikstofdepositie op die hectare die het project in een jaar kan veroorzaken.

Artikel 10.29 (uitzondering reservering voor projectbesluiten en kavelbesluiten)

De artikelen 10.27, eerste lid, en 10.28, tweede lid, zijn niet van toepassing op een projectbesluit of op een kavelbesluit als bedoeld in artikel 1 van de Wet windenergie op zee.

E

In bijlage I, onder A, wordt in de alfabetische volgorde een begripsbepaling ingevoegd, luidende:

AERIUS Register: register stikstofdepositieruimte als bedoeld in artikel 10.25 en beschikbaar op www.aerius.nl;

ARTIKEL II (OMGEVINGSBESLUIT)

In het Omgevingsbesluit wordt na artikel 10.36dc een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.36dd (publicatie gegevens stikstofdepositieruimte)

Het bestuursorgaan dat voornemens is om een wettelijk voorschrift of beleidsregel vast te stellen als een maatregel die leidt tot het verminderen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, of stikstofdepositieruimte opneemt in AERIUS Register overeenkomstig paragraaf 10.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, geeft op elektronische wijze kennis daarvan.

ARTIKEL III (AANVULLINGSBESLUIT NATUUR OMGEVINGSWET)

Het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel II, onderdeel H, vervalt artikel 8.74e.

B

In artikel II, onderdeel M, vervallen de artikelen 11.70 tot en met 11.72.

ARTIKEL IV (HOOFDSTUK 17A OMGEVINGSREGELING)

Hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling vervalt.

ARTIKEL V (INWERKINGTREDING)

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2025.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 16 juni 2025

Willem-Alexander

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma

Uitgegeven de *drieëntwintigste* juni 2025

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

Dit besluit wijzigt het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna ook: Bkl), het Omgevingsbesluit (hierna ook: Ob) en de Omgevingsregeling (hierna ook: Or) en schrapt enkele nog niet in werking getreden bepalingen van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet die verband houden met AERIUS Register. Dit besluit bevat slechts juridisch-technische, niet-inhoudelijke wijzigingen.

Door het treffen van maatregelen die leiden tot vermindering van de stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden kan stikstofdepositieruimte (hierna ook: stikstofruimte) worden vrijgemaakt. Die ruimte kan met toepassing van de webapplicatie AERIUS Register worden gebruikt om toestemming te verlenen voor projecten. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet (hierna ook: Ow) op 1 januari 2024 zijn de bepalingen over AERIUS Register opgenomen in het tijdelijke hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling. Dit besluit vervangt dat tijdelijke hoofdstuk door bepalingen in het Bkl en het Omgevingsbesluit. Deze bepalingen beperken zich tot de hoofdelementen van AERIUS Register en worden aangevuld met «permanente» bepalingen in de nieuwe afdeling 3.7 van de Omgevingsregeling. In samenhang met deze wijzigingen schrapt dit besluit enkele nog niet in werking getreden bepalingen van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet.

2. Achtergrond en reikwijdte van het besluit

AERIUS Register kan worden gebruikt voor het toedelen van stikstofruimte bij de verlening van omgevingsvergunningen. Het is een register waarin per hexagoon (een zeshoek ter grootte van een hectare) stikstofdepositieruimte wordt bijgehouden die beschikbaar is voor specifieke projecten. Binnen AERIUS Register bestaan verschillende stikstofbanken, waarin stikstofdepositieruimte voor verschillende doeleinden wordt geregistreerd. De ruimte in deze stikstofbanken kan vervolgens worden toegeedeeld in omgevingsvergunningen voor een Natura 2000-activiteit.

AERIUS Register is in maart 2020¹ onder de naam stikstofregistratiesysteem (SSRS) geïntroduceerd als een instrument dat zou kunnen helpen bij het oplossen van het probleem van de moeizame toestemmingverlening voor projecten in de woningbouw en infrastructuur.² De legalisering van PAS-meldingen is later als specifiek doel toegevoegd aan het SSRS.³

Met de wijziging van verschillende bepalingen over de werking van AERIUS Register in 2023 is gekozen voor een algemene regeling van verschillende stikstofbanken op rijksniveau en provinciaal niveau. Het SSRS («de SSRS-bank») werd een van de stikstofbanken op rijksniveau,

¹ Zie de Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 13 maart 2020, nr. WJZ/ 20072948, tot wijziging van de Regeling natuurbescherming (spoedaanpak stikstof bouw en infrastructuur), *Stcrt.* 2020, 15825.

² Zie de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Spoedwet aanpak stikstof, Kamerstukken II 2019/20, 35 347, nr. 3, p. 9.

³ Zie de Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 8 december 2021, nr. WJZ/21288684, tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (nieuwe versie AERIUS Calculator en wijziging stikstofregistratiesysteem), *Stcrt.* 2022, 713.

naast andere rijksbanken en provinciale stikstofbanken, waardoor het mogelijk is geworden stikstofdepositieruimte te registreren ten behoeve van meerdere doelen.⁴

Op grond van de Omgevingswet worden de hoofdelementen van het registreren, reserveren en toedelen van stikstofdepositieruimte voor Natura 2000-activiteiten geregeld bij algemene maatregel van bestuur. Enerzijds gaat het daarbij om beoordelingsregels,⁵ anderzijds om instructieregels.⁶ Instructieregels kunnen worden gesteld bij ministeriële regeling voor zover het gaat om (voor zover hier relevant) concretisering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid waarop de regel ziet, of om uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenschriften.⁷ Ook kan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN)⁸ andere bestuursorganen aanwijzen die stikstofdepositieruimte kunnen registreren.⁹

Met toepassing van de bepalingen in de Omgevingswet over het registreren en toedelen van stikstofdepositieruimte voorzag het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet¹⁰ in het toevoegen van enkele bepalingen aan de hoofdstukken 8 en 11 Bkl: de artikelen 8.74e en 11.70 tot en met 11.72.¹¹ Die bepalingen waren inhoudelijk gelijk aan het stikstofregistratiesysteem zoals dat in maart 2020 is geïntroduceerd in de Regeling natuurbescherming (Rnb).¹² De Rnb-bepalingen over AERIUS Register zijn sindsdien (tussen maart 2020 en de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024) enkele malen gewijzigd.¹³ Daardoor waren de genoemde Bkl-bepalingen zoals opgenomen in het Aanvullingsbesluit al verouderd toen de Omgevingswet in werking trad. «Als een voorziening onmiddellijk nodig is» biedt artikel 23.6b, eerste lid, Ow de mogelijkheid om de regels over het registreren, reserveren en toedelen van stikstofdepositieruimte tijdelijk te regelen bij ministeriële regeling, dus in de Omgevingsregeling. Met toepassing van die bepaling zijn de regels over AERIUS Register sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet opgenomen in het tijdelijke hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling.¹⁴ In verband daarmee zijn de genoemde Bkl-bepalingen buiten werking gelaten.¹⁵

⁴ *Stcrt.* 2023, 25571.

⁵ Zie artikel 5.18 Ow: regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1, in dit geval een Natura 2000-activiteit.

⁶ Zie de artikelen 2.25, eerste lid, aanhef en onder a, onder 13°, 2.31a, tweede lid, en 2.46 Ow.

⁷ Zie artikel 2.24, tweede lid, onder a, Ow.

⁸ De aanduiding van de bevoegde ministers in het stelsel van de Omgevingswet is nog niet aangepast aan de portefeuillevindeling van het kabinet-Schoof. Op grond van die portefeuillevindeling is de Minister van LVVN bevoegd voor zover het gaat om stikstofonderwerpen zoals AERIUS Register.

⁹ Zie artikel 2.46, eerste lid, Ow.

¹⁰ *Stb.* 2021, 22.

¹¹ Zie artikel II, onderdelen H en M, van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet.

¹² Zie de Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 13 maart 2020, nr. WJZ/20072948, tot wijziging van de Regeling natuurbescherming (spoedaanpak stikstof bouw en infrastructuur) *Stcrt.* 2020, 15825.

¹³ Zie de al genoemde wijzigingsregeling van 8 december 2021 en verder de Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof van 10 juli 2022, nr. WJZ/22297630, tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (snelheidsmaatregel uit stikstof-register), *Stcrt.* 2022, 18273, en de Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof van 26 september 2023, nr. WJZ/35985432, tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (AERIUS 2023, herprioritering doelen en uitbreiding AERIUS Register met verschillende stikstofbanken), *Stcrt.* 2023, 25571.

¹⁴ Zie de toelichting bij de wijzigingsregeling van 8 december 2021, *Stcrt.* 2022, 713, p. 30.

¹⁵ Zie de toelichting bij de onderdelen 11 en 34 van het koninklijk besluit van 5 april 2023, *Stb.* 2023, 113, p. 19 en 28.

Uit het tweede lid van artikel 23.6b Ow volgt dat hoofdstuk 17a Or van rechtswege vervalt, twaalf maanden nadat het in werking is getreden of, als binnen die termijn een algemene maatregel van bestuur ter vervanging van het hoofdstuk in werking is getreden, op het tijdstip van inwerkingtreding van die algemene maatregel van bestuur. De termijn kan bij ministeriële regeling eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd. Met toepassing van deze bepaling is de looptijd van hoofdstuk 17a verlengd tot (uiterlijk) 1 juli 2025.¹⁶

Hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling wordt, zoals gezegd, vervangen door bepalingen in het Bkl en Omgevingsbesluit die zijn opgenomen in dit wijzigingsbesluit, aangevuld met «permanente» bepalingen in afdeling 3.7 van de Omgevingsregeling. Uit artikel 23.6b, tweede lid, Ow, in samenhang met de genoemde verlenging van de looptijd, volgt dat hoofdstuk 17a van rechtswege vervalt zodra de in dit besluit opgenomen Bkl-bepalingen over AERIUS Register in werking treden, mits dat gebeurt vóór 1 juli 2025. Voor de duidelijkheid wordt hoofdstuk 17a niettemin expliciet geschrapt in artikel IV van dit besluit.¹⁷

Dit besluit bevat, gelet op het bovenstaande, de volgende Bkl- en Ob-bepalingen over AERIUS Register:

- een beoordelingsregel in hoofdstuk 8 voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit die wordt verleend met gebruikmaking van AERIUS Register;
- een nieuwe paragraaf 10.2.2 in hoofdstuk 10 Bkl met instructieregels die de hoofdelementen van AERIUS Register bevatten; en
- een publicatieverplichting voor de minister of gedeputeerde staten die het aangaat bij het voornemen tot het vaststellen van een maatregel waardoor stikstofruimte ontstaat in een beleidsregel of wettelijk voorschrift en het opnemen van stikstofruimte in AERIUS register in het Omgevingsbesluit.

3. Totstandkoming van dit besluit

Dit besluit bevat slechts juridisch-technische, niet-inhoudelijke wijzigingen. Het zijn wijzigingen van ondergeschikte betekenis die niet leiden tot andere of grotere nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Daarom is ervan afgezien om het ontwerp van dit besluit open te stellen voor internetconsultatie¹⁸ en over te leggen aan het parlement.¹⁹ Van dat laatste heeft de Minister van LNVN het parlement op 31 januari 2025 kennisgegeven.²⁰

ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen gevolgen voor de regeldruk heeft.

¹⁶ Zie de Regeling van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 19 december 2024, nr. WJZ/89391745 tot verlenging van de looptijd van hoofdstuk 17a Omgevingsregeling en tot bepaling van het tijdstip van inwerkingtreding van AERIUS Monitor 2024 (AERIUS Register en AERIUS Monitor 2024), *Stcrt* 2024. 41249.

¹⁷ Vgl. aanwijzing 6.24, derde lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

¹⁸ Met toepassing van artikel 23.4, derde lid, onder a, Ow.

¹⁹ Met toepassing van artikel 23.5, derde lid, Ow.

²⁰ *Kamerstukken II 2024–2025, 34 682, nr. 211.*

Artikelsgewijs

Artikel I (wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving)

Onderdeel A (nieuw artikel 8.74e Bkl)

Dit artikel bevat de beoordelingsregel dat een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-gebied kan worden verleend met gebruikmaking van stikstofdepositieruimte die is opgenomen in AERIUS Register. Dit artikel vervangt het nog niet in werking getreden artikel 8.74e zoals dat was opgenomen in het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet.²¹

Naast de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, zijn er ook andere besluiten die kunnen gelden als een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Artikel 8.74e kan daarom ook gelden voor:

1. een projectbesluit waarin met toepassing van artikel 5.52, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet is bepaald dat het geldt als een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit;
2. een tracébesluit dat geldt als projectbesluit op grond van het overgangsrecht van artikel 4.48, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet; en
3. een kavelbesluit waarin toepassing is gegeven aan artikel 4, eerste lid, onder c, van de Wet windenergie op zee.²²

Artikel 8.74e berust op artikel 5.18 van de Omgevingswet.

Onderdeel B en C (herindeling afdeling 10.2 Bkl)

Deze onderdelen splitsen afdeling 10.2 in twee aparte paragrafen. Afdeling 10.2 bevatte eerst één bepaling, artikel 10.24, dat gaat over de passende beoordeling bij een plan als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn.

Er is – gelet op het feit dat beide onderwerpen betrekking hebben op het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden – voor gekozen om AERIUS Register onder te brengen in afdeling 10.2. De afdeling bestaat nu uit de paragrafen 10.2.1 (passende beoordeling) en 10.2.2 (AERIUS Register). Ook de titel van de afdeling is hierop aangepast.

Onderdeel D (toevoegen van een paragraaf 10.2.2 in het Bkl over AERIUS Register)

Dit onderdeel voegt een afdeling toe aan hoofdstuk 10 Bkl. Omdat het gebruik van AERIUS Register grotendeels is gebaseerd op instructieregels (zie de artikelen 2.24 en 2.25, eerste lid, onder a, onder 13°, van de Omgevingswet), is hoofdstuk 10 Bkl de meest aangewezen plek voor het regelen van de hoofdelementen van AERIUS Register.

Met het toevoegen van paragraaf 10.2.2 aan het Bkl als plek voor AERIUS Register, wordt afgeweken van de oorspronkelijke keuze in het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet om hoofdstuk 11 te gebruiken voor het regelen van het systeem van AERIUS Register. Hoofdstuk 11 van

²¹ Zie paragraaf 2 van het algemeen deel van deze toelichting, en de toelichting bij artikel II.

²² «Onze Minister verbindt aan een kavelbesluit regels en voorschriften die in ieder geval betrekking hebben op (...) de voorwaarden en beperkingen waaronder is verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast en, in voorkomend geval, het voorschrift inhoudende de verplichting compenserende maatregelen te treffen overeenkomstig de op grond van artikel 5.18 van de Omgevingswet gestelde regels over Natura 2000-activiteiten.»

het Bkl bevat regels over monitoring en informatie. AERIUS Register is een systeem dat verbonden is met toestemmingverlening, gebaseerd op instructieregels. Dit maakt hoofdstuk 10, dat regels bevat over bijzondere instrumenten en instructieregels, een geschiktere plek binnen het systeem van de Omgevingswet om AERIUS Register te regelen.

De nieuwe paragraaf 10.2.2 bevat geen inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de dienovereenkomstige bepalingen in hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling. Zie ook de transponeringstabel in de bijlage bij deze nota van toelichting.

Artikel 10.25 (AERIUS Register)

Het eerste lid stelt AERIUS Register in als het register stikstofdepositie-ruimte. Dit is de webapplicatie AERIUS Register. AERIUS Register voorziet in de registratie van stikstofruimte.

Het tweede lid regelt dat de Minister van LNV AERIUS Register beheert, dat wil zeggen: verantwoordelijk is voor de inrichting, het functioneren en het onderhoud.

Het derde lid regelt dat AERIUS Register gegevens bevat over stikstof-ruimte. Deze ruimte is gecreëerd door in de Omgevingsregeling aange-geven of omschreven categorieën van stikstofreducerende maatregelen of categorieën van maatregelen.

Op dit moment zijn er drie concrete maatregelen toegevoegd aan AERIUS Register: de Regeling provinciale aankoop veehouderijen, de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders en de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen.²³ Niet alle maatregelen die depositieruimte opleveren zijn op dit moment al bekend. Door de formulering «catego-rieën van maatregelen», in combinatie met de publicatieverplichting overeenkomstig 10.36dd Omgevingsbesluit voor het betrokken bestuurs-orgaan bij het voornemen tot het vaststellen van een maatregel waardoor stikstofruimte ontstaat in een beleidsregel of wettelijk voorschrift, wordt flexibiliteit ingebouwd om deze maatregelen in de Omgevingsregeling te koppelen aan AERIUS Register.

Het vierde lid voorziet in de compartimentering van stikstofruimte. Sinds oktober 2023 is AERIUS Register verdeeld in compartimenten.²⁴ De stikstofruimte in een compartiment (stikstofbank) kan beschikbaar worden gesteld voor meerdere doelen die expliciet aan dat compartiment zijn verbonden. Eventueel kan hierbij een verdeling in subcompartimenten worden toegepast zodat een deel van de stikstofruimte in een bank kan worden bestemd voor een specifiek doel.

Artikel 10.26 (afroten van stikstofdepositieruimte bij opname in AERIUS Register)

Het toedelen van stikstofdepositieruimte uit AERIUS Register in een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit is een vorm van extern salderen. Bij extern salderen wordt de toename van de stikstofde-positie die een project op een bepaalde locatie veroorzaakt weggestreep tegen de afname op diezelfde locatie van de stikstofdepositie veroorzaakt door een ander project.

²³ Vgl. artikel 17a.4, eerste lid, a t/m c, Or.

²⁴ *Stcrt. 2023, 25571*.

De vrijgemaakte stikstofdepositieruimte wordt niet volledig ingeboekt. Uit onderzoek van BIJ12 blijkt dat er gemiddeld ongeveer 30% latente ruimte zit in omgevingsvergunningen voor een Natura 2000-activiteit.²⁵ Latente ruimte is de ongebruikte en niet-gerealiseerde stikstofdepositieruimte ten opzichte van de vergunde situatie. Tegen die achtergrond voorzien de provinciale beleidsregels voor extern salderen in afroaming met 30% van de bij saldering betrokken stikstofruimte.²⁶ Het beleid van de bevoegde gezagen bij het Rijk sluit hierbij aan.

Het ligt in de rede ook bij gebruik van stikstofdepositieruimte uit AERIUS Register dezelfde lijn te volgen en als correctie voor mogelijke latente ruimte in vergunningen, een deel van de stikstofdepositieruimte af te romen. Ook bij de stikstofreducerende maatregelen waarmee de ruimte in het register wordt gecreëerd kan immers sprake zijn van latente ruimte, waar zij aangrijpen bij bijvoorbeeld het intrekken van een vergunning in het kader van een subsidie voor bedrijfsbeëindiging. Door af te romen wordt voorkomen dat de toedeling van in AERIUS Register opgenomen stikstofdepositieruimte leidt tot een toename van de feitelijke depositie. Deze afroaming was ook geregeld in het tijdelijke hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling.²⁷

De hoogte van het afroamingspercentage wordt ook in de toekomst vastgesteld in de Omgevingsregeling, maar dan door te bepalen welk maximaal percentage van de stikstofdepositieruimte die is gecreëerd door de aan AERIUS Register verbonden maatregelen in het register kan worden opgenomen. Regeling op het niveau van een ministeriële regeling, maakt het mogelijk op flexibele wijze wijzigingen door te voeren en zo aansluiting te houden bij eventuele toekomstige wijzigingen van het afroompercentage in de beleidsregels voor extern salderen. Er is sprake van een maximaal percentage, omdat denkbaar is dat bij specifieke categorieën van activiteiten waarop de aan AERIUS Register verbonden maatregelen betrekking hebben, gemiddeld sprake is van een hoger percentage latente ruimte dan waarmee in de ministeriële regeling rekening is gehouden. Ook kan het zijn dat de staat van de natuur een hogere afroaming wenselijk maakt, zodat een hoger percentage van de door de maatregelen gerealiseerde reductie van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten goede komt aan de natuur.

Artikel 10.27 (reserveren van stikstofdepositieruimte)

Het vooraf reserveren van stikstofruimte voorkomt dat ruimte die beschikbaar is op het moment van ontvangst van de aanvraag om de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, niet meer beschikbaar is ten tijde van de vergunningverlening. Bovendien waarborgt reservering dat er niet meer ruimte wordt toegedeeld dan er beschikbaar is: zonder de mogelijkheid van reservering kan namelijk niet worden uitgesloten dat ruimte door verschillende bevoegde overheden kan worden toegedeeld. Daarom regelt het eerste lid dat het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit (meestal gedeputeerde staten)²⁸ de ruimte eerst reserveert in AERIUS Register.

²⁵ Eindrapport evaluatie provinciale beleidsregels p. 13, te raadplegen via <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Eindrapport-evaluatie-provinciale-beleidsregels-salderen-juli-2021.pdf>.

²⁶ Zie <https://www.bij12.nl/onderwerp/stikstof/passende-beoordeling/provinciale-beleidsregels-salderen/>.

²⁷ Artikel 17a.5, vijfde lid, Or.

²⁸ Artikel 4.6, eerste lid, onder e, Ob.

Het eerste lid beperkt zich tot omgevingsvergunningen voor een Natura 2000-activiteit. Voor projectbesluiten en kavelbesluiten, die ook gebruikmaken van stikstofruimte uit AERIUS Register, is een bepaling voor het reserveren van stikstofruimte niet nodig. In artikel 10.29 worden deze dan ook expliciet uitgezonderd van de plicht tot reservering.

Voor woningbouwclusters geldt een specifieke voorziening. Een woningbouwcluster is een cluster van ruimtelijk samenhangende woningbouwprojecten. Om een reservering voor een cluster kan worden verzocht door burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente. Bij concurrerende aanvragen binnen een provincie beslissen gedeputeerde staten op volgorde van de ontvangst van de aanvragen. In geval van concurrerende aanvragen tussen gemeenten in meerdere provincies is beslissend het moment waarop het betrokken college van gedeputeerde staten de reservering in AERIUS Register doorvoert (tweede lid).

Hierbij geldt als regel dat stikstofruimte alleen nogmaals kan worden gereserveerd, als zij weer beschikbaar is gekomen met toepassing van de bij ministeriële regeling gestelde regels (derde lid).

Artikel 10.28 (toedelen van stikstofdepositieruimte)

Dit artikel regelt de hoofdelementen van het toedelen van stikstofruimte. In het tijdelijke hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling waren de algemene bepalingen over reservering en toedeling in één artikel opgenomen. Om duidelijk te maken dat reserveren en toedelen van stikstofdepositieruimte twee verschillende handelingen zijn, is de keuze gemaakt dit artikel te splitsen.

Artikel 10.29 (uitzondering reservering voor projectbesluiten en kavelbesluiten)

Dit artikel regelt dat het voor projectbesluiten en kavelbesluiten, in tegenstelling tot een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, niet nodig is om stikstofdepositieruimte eerst te reserveren in AERIUS Register.

Binnen AERIUS Register bestaan aparte stikstofbanken voor projectbesluiten en kavelbesluiten.²⁹ Projectbesluiten kunnen door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat worden genomen met stikstofruimte uit de zogenoemde «lenW-bank». De Minister van Klimaat en Groene Groei, het bevoegd gezag voor het kavelbesluit, kan deze besluiten nemen met stikstofruimte uit de zogenoemde «KGG-bank». Dit betekent dat deze besluiten niet concurreren met stikstofruimte uit andere stikstofbanken.

Omdat er geen praktische noodzaak bestaat voor het reserveren van stikstofdepositieruimte projectbesluiten en kavelbesluiten, geldt deze verplichting alleen voor projecten die worden vergund door middel van een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.

Onderdeel E (toevoegen begripsbepaling AERIUS Register aan bijlage I, onder A)

Dit onderdeel voegt de begripsbepaling van «AERIUS Register» toe aan bijlage I, onder A, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Omdat AERIUS Register wordt ingesteld op het niveau van het Bkl, wordt de begripsbepaling ongewijzigd overgeheveld naar dit niveau. Deze begripsbepaling werkt ook door in de Omgevingsregeling.

²⁹ Overzicht van de stikstofbanken is opgenomen in *Stcrt*, 25571, p. 16.

Artikel II (Omgevingsbesluit)

Het is van belang dat de herleidbaarheid van toegevoegde depositie-ruimte en de kennisgeving van het toevoegen van stikstofruimte is gewaarborgd. De verplichting voor een bestuursorgaan om gegevens te publiceren wordt in het stelsel van de Omgevingswet geregeld op AMvB niveau.³⁰ Daarom worden twee publicatieverplichtingen, voorheen opgenomen in de artikelen 17a.4, vijfde lid en 17a.5, zevende lid Omgevingsregeling, opgenomen in het Omgevingsbesluit in artikel 10.36dd.

De minister die het aangaat of gedeputeerde staten publiceert ten eerste het voornemen om een wettelijk voorschrift of beleidsregel vast te stellen als een maatregel die leidt tot het verminderen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Ten tweede publiceert de minister die het aangaat of gedeputeerde staten een kennisgeving van een nieuwe vullingsronde in AERIUS Register. Dit gebeurt op het moment dat stikstofdepositieruimte in de bank wordt opgenomen.

De publicatie vindt plaats op het Informatiepunt Stikstof en Natura 2000, dat is ondergebracht op de website www.bij12.nl en op www.aanpakstikstof.nl.

Artikel III (wijziging van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet)

Onderdelen A en B (schrappen van de nog niet in werking getreden artikelen 8.74e en 11.70 tot en met 11.72 Besluit kwaliteit leefomgeving)

In paragraaf 2 van het algemeen deel van deze toelichting is uitgelegd dat de regels over AERIUS Register sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet, zoals was voorzien in het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, zijn opgenomen in het Bkl maar in het tijdelijke hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling, en dat in verband daarmee enkele onderdelen van het Aanvullingsbesluit buiten werking zijn gelaten. Artikel II schrapt deze – achterhaalde – onderdelen.

Artikel IV (schrappen van hoofdstuk 17a Omgevingsregeling)

Hoofdstuk 17a vervalt van rechtswege zodra de in dit besluit opgenomen Bkl-bepalingen over AERIUS Register in werking treden, mits dat gebeurt vóór 1 juli 2025. Voor de duidelijkheid wordt hoofdstuk 17a niettemin expliciet geschrapt in artikel IV van dit besluit.³¹

Artikel V (inwerkingtreding)

Het tijdelijke hoofdstuk 17a Omgevingsregeling vervalt van rechtswege uiterlijk op 1 juli 2025. Daarom zal dit besluit ook met ingang van 1 juli 2025 in werking treden. Omdat dit besluit alleen een technische omzetting van AERIUS Register betreft, en het voor bevoegde gezagen zeer

³⁰ Zie bijvoorbeeld artikelen 10.50-10.52 en 11.5 en 11.20 Ob.

³¹ Vgl. aanwijzing 6.24, derde lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

onwenselijk is als AERIUS Register niet gebruikt kan worden, rechtvaardigt dit een afwijking van de invoeringstermijn van minimaal twee maanden.³²

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma

³² Aanwijzing 4.17 Aanwijzingen voor de regelgeving.

Bijlage bij de nota van toelichting bij het Besluit tot wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit, het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet en de Omgevingsregeling vanwege het vervallen van hoofdstuk 17a van de Omgevingsregeling (AERIUS Register)

Transponeringstabellen

Artikel 8.74e en 11.70, 11.71, 11.72 zoals dat luidde bij het Ab natuur	Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) of afdeling 3.7 Or¹	Toelichting
Artikel 8.74e lid 1	Artikel 8.74e Bkl	
Artikel 8.74e lid 2	Artikel 10.28 lid 4 Bkl	
Artikel 8.74e lid 3	Artikel 10.25 lid 4 Bkl / afdeling 3.7 Or	Artikel 10.25 lid 4 Bkl bevat de serviceverwijzing voor de compartimenten van AERIUS Register die worden uitgewerkt in afdeling 3.7 Or.
Artikel 8.74e lid 4	Artikel 10.28 lid 3 Bkl	
Artikel 8.74e lid 5	Afdeling 3.7 Or	
Artikel 11.70 lid 1	Artikel 10.25 lid 3 / afdeling 3.7 Or	Artikel 10.25 lid 3 bevat de serviceverwijzing voor de maatregelen die worden uitgewerkt afdeling 3.7 Or. Het uitdrukken van stikstof in molen is een administratief voorschrift, dat wordt geregeld in de Or.
Artikel 11.70 lid 2	Artikel 10.28 lid 1 / afdeling 3.7 Or	
Artikel 11.70 lid 3	Artikel 10.28 lid 1 / afdeling 3.7 Or	
Artikel 11.70 lid 4	Artikel 10.28 lid 1 Bkl	
Artikel 11.71 lid 1	Artikel 10.25 lid 1 Bkl	
Artikel 11.71 lid 2	Artikel 10.25 lid 2 Bkl	
Artikel 11.71 lid 3	Artikel 10.25 lid 3 Bkl	
Artikel 11.71 lid 4	Artikel 10.25 leden 2 en 3 Bkl	Dat AERIUS Register voortdurend wordt geactualiseerd, ligt besloten in de systeemverantwoordelijkheid voor MLVVN over AERIUS Register
Artikel 11.71 lid 5	Artikel 10.27 / afdeling 3.7 Or	
Artikel 11.71 lid 6	Afdeling 3.7 Or	
Artikel 11.72 lid 1	Artikel 10.27 lid 1 Bkl	
Artikel 11.72 lid 2	Artikel 10.27 lid 2 Bkl	Door de splitsing van AERIUS Register in meerdere stikstofbanken, is het niet meer nodig dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat ruimte reserveert voor de SSRS-bank.

Artikel 8.74e en 11.70, 11.71, 11.72 zoals dat luidde bij het Ab natuur	Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) of afdeling 3.7 Or¹	Toelichting
Artikel 11.72 lid 3	–	Zie toelichting 11.72 lid 2

¹ Bij de vaststelling van afdeling 3.7 van de Omgevingsregeling zal een transponeringstabel worden opgenomen waarbij wordt verwezen naar de specifieke artikelen in afdeling 3.7.

Hoofdstuk 17a Omgevingsregeling (Or)	Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingsbesluit (Ob) of afdeling 3.7 Or	Toelichting
artikel 17a.1	Onderdeel A van bijlage I bij artikel 1.1	Overeenkomstig het systeem van de Omgevingsregeling worden de begripsbepalingen opgenomen in de algemene begrippenlijst.
artikel 17a.2 lid 1	Artikel 10.25 lid 1 Bkl	
artikel 17a.2 lid 2	Artikel 10.25 lid 2 Bkl	Gelet op de portefeuilleverdeling van het kabinet-Schoof is de Minister van LNVN bevoegd voor zover het gaat om stikstofonderwerpen zoals AERIUS Register. Eerder was dit de Minister voor Natuur & Stikstof.
artikel 17a.2 lid 3	Artikelen 10.25 lid 3 Bkl / afdeling 3.7 Or	Artikel 10.25 lid 3 bevat de serviceverwijzing voor de maatregelen die worden uitgewerkt in afdeling 3.7 Or. Het uitdrukken van stikstof in molen is een administratief voorschrift, waardoor dit in de Omgevingsregeling wordt geregeld.
artikel 17a.2 lid 4	Artikel 8.74e	In artikel 17a.2 lid 4 werden de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, het tracébesluit, het projectbesluit en het kavelbesluit als aparte besluiten onderscheiden. Hoofdstuk 8 Bkl bevat de regels over omgevingsvergunningen. Een tracébesluit, projectbesluit en kavelbesluit kunnen gelden als een omgevingsvergunning voor een Natura-2000 activiteit. ¹
artikel 17a.2 lid 5	Artikelen 10.25 lid 4 Bkl / afdeling 3.7 Or	Artikel 10.25 lid 4 bevat de serviceverwijzing voor de compartimenten binnen AERIUS Register die worden uitgewerkt in afdeling 3.7 Or.
artikel 17a.3	Artikelen 10.25 lid 4 Bkl / afdeling 3.7 Or	Artikel 10.25 lid 4 Bkl bevat de serviceverwijzing voor de compartimenten voor verschillende projecten die worden uitgewerkt in afdeling 3.7 Or.

Hoofdstuk 17a Omgevingsregeling (Or)	Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingsbesluit (Ob) of afdeling 3.7 Or	Toelichting
artikel 17a.4 lid 1	Artikelen 10.25 lid 3 Bkl / afdeling 3.7 Or	Artikel 10.25 lid 3 bevat de serviceverwijzing voor de maatregelen waardoor stikstofruimte ontstaat die worden uitgewerkt in afdeling 3.7 Or. Gelet op de portefeuilleverdeling van het kabinet-Schoof zijn de Minister van Klimaat en Energie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangepast naar Minister van Klimaat en Groene Groei, respectievelijk de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.
artikel 17a.4 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.4 lid 3	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.4 lid 4	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.4 lid 5	Artikel 10.36dd Ob	De verplichting voor een bestuursorgaan om gegevens te publiceren wordt in het stelsel van de Omgevingswet geregeld op AMvB niveau. ²
artikel 17a.5 lid 1	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.5 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.5 lid 3	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.5 lid 4	Artikelen 8.74e / afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.5 lid 5	Artikelen 10.26 / afdeling 3.7 Or	Artikel 10.26 Bkl bevat de serviceverwijzing voor het vast te stellen percentage in afdeling 3.7 Or.
artikel 17a.5 lid 6	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.5 lid 7	Artikel 10.36dd Ob	De verplichting voor een bestuursorgaan om gegevens te publiceren wordt in het stelsel van de Omgevingswet geregeld op AMvB niveau ²
artikel 17a.6 lid 1	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.6 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.6 lid 3	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.7	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.8 lid 1	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.8 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.9 lid 1	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.9 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.10	Afdeling 3.7 Or	

Hoofdstuk 17a Omgevingsregeling (Or)	Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingsbesluit (Ob) of afdeling 3.7 Or	Toelichting
artikel 17a.11 lid 1	Artikel 10.28 lid 1 Bkl	Reservering (10.27) en toedeling (10.28) zijn ten opzichte van het oude stelsel in twee artikelen gesplitst. Het tracébesluit, projectbesluit en kavelbesluit kunnen gelden als een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit
artikel 17a.11 lid 2	Artikel 10.28 lid 4 Bkl	
artikel 17a.11 lid 3	Artikel 10.28 lid 2 Bkl	
artikel 17a.11 lid 4	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.11 lid 5	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.11 lid 6	Artikelen 10.28 lid 3 / afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.12 lid 1	Artikelen 10.27 lid 1 / afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.12 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.12 lid 3	Artikel 10.27 lid 1 Bkl	
artikel 17a.12 lid 4	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.12 lid 5	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.13 lid 1	Artikel 10.27 lid 2 Bkl	Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit reserveert stikstofdepositieruimte voor een project (10.27 lid 1). Voor woningbouwclusters geldt dat gedeputeerde staten, het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit ³ dit doen, op aanvraag van burgemeester en wethouders (10.27 lid 2). De uitzondering op de hoofdregel wordt geregeld op hetzelfde niveau.
artikel 17a.13 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.13 lid 3	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.13 lid 4	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.13 lid 5	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.13 lid 6	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.14 lid 1	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.14 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.15	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.16 lid 1	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.16 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.17 lid 1	Afdeling 3.7 Or	

Hoofdstuk 17a Omgevingsregeling (Or)	Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingsbesluit (Ob) of afdeling 3.7 Or	Toelichting
artikel 17a.17 lid 2	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.17 lid 3	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.17 lid 4	Afdeling 3.7 Or	
artikel 17a.17 lid 5	Afdeling 3.7 Or	

¹ Voor een projectbesluit waarin met toepassing van artikel 5.52, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet is bepaald dat het geldt als een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, een tracébesluit dat geldt als projectbesluit op grond van het overgangsrecht van artikel 4.48, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet en een kavelbesluit waarin toepassing is gegeven aan artikel 4, eerste lid, onder c, van de Wet windenergie op zee geldt als omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.

² Zie bijvoorbeeld artikelen 10.50–10.52 en 11.5 en 11.20 Ob.

³ Artikel 4.6, eerste lid, onder e, Omgevingsbesluit.